

EMBARGO TOT HET MOMENT VAN UITSPREKEN HET GESPROKEN WOORD GELDT

Welkomstwoord van Hans de Boer, voorzitter Vereniging VNO-NCW, ter gelegenheid van Bijeenkomst Handel met Canada en de voordelen van CETA te Den Haag op 6 juli 2017, om 15.00 uur.

1. Inleiding

Dames en heren, mevrouw de ambassadeur, Excellentie, Unfortunately, Madam Ambassador, my speech is in Dutch – but I promise you only to say nice things about Canada.

Wanneer ik aan handel denk met Canada schiet mij een zin te binnen van John Babsone Lane, uit de VS, die in 1851 al zei: “*Go West Young Man!*”. Wat hij daarmee bedoelde is dat het dé ideale plek is voor mensen die hard willen werken, kansen zien en pakken en mensen die verder durven te kijken dan de eigen landsgrenzen. Zo wil ik vandaag ook graag beginnen. Want ondernemers zoals u kijken per definitie verder en over grenzen heen. Het feit dat u hier bent zegt al genoeg. Ik wil graag kort stilstaan bij 3 zaken.

- Allereerst bij het belang van handelsakkoorden in het algemeen,
- dan bij Canada en de gelijkenissen met NL en de EU
- tot slot bij het dreigende referendum over CETA.

Ik hou het bewust kort want u komt vooral voor de praktische CETA-informatie en die krijgt u zo van verschillende experts.

2. Het belang van handelsakkoorden in het algemeen

Win-Win

Als econoom kijk ik graag altijd weer even naar de literatuur als ik zo'n speech als vandaag voorbereid. Volgens de economische theorie is internationale handel geen *zero-sum-game*, zoals economen dat noemen maar een 'win-win'. Dankzij handel wordt specialisatie mogelijk, zodat productie plaatsvindt op de meest geschikte plek. In mijn economieboekje stond het dan vol van termen als (a) productie-efficiëntie en (b) consumptie-efficiëntie. Moeilijke woorden voor een 'win-win'-situatie waar we met zijn allen beter van worden!

Dat internationale handel in sommige sectoren soms ook pijn doet is een feit. U kent allemaal nog het voorbeeld van de textielsector in NL. Alleen innovatieve spelers zijn overgebleven (Ten Cate bijvoorbeeld en Vlisco), maar de productie kon elders goedkoper. Handelsverdragen vergelijk ik dan ook wel eens met de NS-dienstregeling die elk jaar verbetert! Per saldo profiteert de hele samenleving, maar sommige wijzigingen in de dienstregeling zijn voor een kleine groep niet fijn. Zo is het ook met internationale handel. Die daagt je uit en houdt je scherp. Alleen zo kan NL ook groot blijven.

1,2 miljard per jaar

Door Europese-handelsverdragen zoals CETA krijgen we toegang tot een grotere markt met minder tarieven en obstakels voor handel. Daarnaast creëert het ruimte voor bijvoorbeeld het mkb om door te groeien en kansen te benutten. Zo zal het handelsverdrag met Canada voor Nederland naar schatting 1.2 miljard euro extra opleveren per jaar. Dat komt, omdat we meer toegang tot de Canadese markt krijgen – bijvoorbeeld dienstenverleners als architecten en baggeraars. Maar ook bijvoorbeeld quota worden verruimd en procedures om met uw product toegelaten te worden op de Canadese markt versimpeld.

Vanmiddag gaat u het naadje van de kous horen. Europa sluit dit soort bilaterale akkoorden af, maar juist voor een land als Nederland met onze al open economie pakt dit gunstig uit.

Race naar de top

Vrijere handel juichen wij als ondernemingsorganisatie ook toe, omdat het internationale politieke- en maatschappelijke samenwerking stimuleert. Zoals de grondleggers van Europa goed zagen, kun je landen door handel aan elkaar klinken en zorgen dat er goede samenwerking ontstaat. Handel is een basis voor vrede en veiligheid. Ook het sociale component van handelsverdragen mag niet vergeten worden. Blokken als Canada en Europa kunnen een bodem in de wereldmarkt leggen met goede afspraken, waardoor we een race naar de top creëren in plaats van naar de bodem met gedumpt Chinees staal en andere schadelijke ontwikkelingen die we moeten voorkomen.

3. Canada en het belang van een sterke handelsrelatie

Met welk land kan dat allemaal beter dan met Canada? Nederland en Canada hebben sterke banden en lijken sterk op elkaar. Cultureel, economisch, maar ook gewoon qua mensen. Ik denk alleen al aan alle familie die daar vanuit Friesland na de oorlog is heengegaan. Deze sterke band uit zich in nauwe politieke samenwerking, investeren in elkaars economie en wederzijds vertrouwen. Zo heeft Nederland door de jaren heen al meer dan 56 miljard geïnvesteerd in de Canadese markt, dit is bijna 10% van alle buitenlandse investeringen die in Canada worden gedaan. Op het moment exporteren meer dan 3000 bedrijven hun goederen en diensten naar Canada waarvan 91% mkb'ers. Ook de groeicijfers van Canada zijn gunstig, alleen dit jaar kent Canada al een groei in het bnp van 2.3 %. Dit maakt Canada voor ons interessant, want we moeten

onze afzetmarkten continu blijven verbreden. Zoals gezegd, biedt CETA onze ondernemers bredere markttoegang.

Overigens weet ik niet of u zich de documentaire van Michael Moore (Bowling for Columbine) nog herinnert waarin naar voren komt dat de Verenigde Staten jaarlijks 10.000 dodelijke slachtoffers kent door wapengeweld en een eindje verderop in Canada zijn dat er jaarlijks 150. Net zoals dat het in Canada waarschijnlijker is dat je slachtoffer wordt van een vallend object in plaats van slachtoffer wordt van wapengeweld geldt dat ook voor Europa. Dit is gelukkig niet het enige aspect waarin Europa en Canada gelijkenissen kennen. Kijk bijvoorbeeld naar gender-gelijkheid waarin Canada en Nederland gelijk optrekken om het ‘glazen- plafond’ voor vrouwen te doorbreken. Of dat in beide landen het homohuwelijk en gelijke rechten ongeacht geaardheid al actief worden verdedigd in beide landen, sinds 2001 voor Nederland en 2005 voor heel Canada. Canada en Nederland zijn ook beide terug te vinden in de top 20 van het binnenlands product. En zo kunnen we nog wel even doorgaan over de culturele en economische gelijkenissen tussen Canada, Nederland en Europa.

Het is dan ook niet gek dat CETA niet het eerste handelsakkoord is wat Europa gesloten heeft met Canada. Nee, sinds 1976 worden er al handelsakkoorden gesloten tussen Canada en de EU. Daarom wordt er jaarlijks gesproken over hoe deze handelsrelatie zich verder kan blijven door ontwikkelen. CETA is dus, dames en heren, een mooie toevoeging aan de akkoorden die we al hebben met Canada en bouwt daar op voort.

4. Mogelijk referendum rondom het CETA akkoord en onze visie

Als ondernemer en VNO-NCW-voorzitter ben ik dan ook enigszins triest als ik zie dat er mogelijk een referendum komt over het CETA-verdrag. Als het aan mij ligt, gebeurt dat niet! Waarom niet? Ik wil daar twee dingen bij zeggen:

1. Broodjeapverhalen. Er zijn zoveel broodjeapverhalen verteld over CETA. Mensen zijn bang gemaakt. Neem de chloorkip uit het TTIP-debat of de investeringsarbitrage. Het is goed dat investeringsarbitrage uit de achterkamertjes komt en CETA bevat een heel stevige verbetering op dat vlak met het zgn. Investment Court System. De EU en Canada zetten een wereldwijde standaard voor investeringsbescherming – van belang voor het aantrekken van buitenlandse investeerders.
 Ook de argumenten die organisaties aanleveren om hun vraag voor een referendum te ondersteunen liggen veel genuanceerder dan naar buiten wordt gebracht. De soep wordt niet zo heet gegeten als vaak wordt geschetst. Uit onderzoek van Ipsos in 2016, (*mind you*) in opdracht van Foodwatch (die een referendum willen!), komt er zelfs uit naar voren dat meer dan de helft van de participanten, namelijk 52%, vóór CETA is. Dit nadat ze eerst alle voor- en nadelen was uitgelegd. De voornaamste reden waarom ze voor het CETA-verdrag zijn is ook vrij helder volgens het onderzoek: Nederlanders vinden de veelgenoemde voordelen van het handelsverdrag CETA belangrijker dan de nadelen die tegenstanders noemen en zien Canada als een betrouwbare handelspartner. Hierin mogen wij wat meer het voortouw nemen en dit ook actief gaan benoemen in de communicatie naar buiten. Daar begin ik vandaag mee, want dit mag wel wat breder bekend zijn.
2. Dan mijn laatste punt waarom ik zo tegen dat referendum ben. Als we met Canada al geen akkoord kunnen sluiten, met wie dan nog wel, vraag ik me hardop af? Een land wat zo sterk op ons lijkt in alle opzichten. Wat mij trouwens opvalt is dat al die mensen die zo vrolijk pro-referendum zijn lekker op hun Apple iPhones en laptops zitten te tikken. Hoe denk je dat zulk soort apparaten op de Europese markt komen? U raadt het al: door goede handelsafspraken/verdragen. En heeft u zich wel eens onveilig gevoeld in een restaurant in Canada? Nou ja, zo kan ik nog wel even doorgaan.

We hebben gezien wat referenda teweeg kunnen brengen (Oekraïne, Brexit, etc.) en hoe dit reflecteert op Nederland. Dit zou veel schade kunnen aanbrengen aan onze huidige handelsrelatie met Canada en bovenal de kans om zeep helpen om de wereld te laten zien dat we goede akkoorden kunnen sluiten die mensen echt vooruit helpen. Akkoorden waarin we oog houden voor wat beter kan en waarin we NGO's e.d. beter betrekken. Want dat is een feit. Handelsverdragen zijn te lang een black-box geweest. Dat kan niet langer. We moeten er op uit, stakeholders actiever betrekken en uitleggen. Daarom gaan we als VNO-NCW daar ook mee aan de slag. Mocht een referendum plaatsvinden rondom CETA dan zal VNO-NCW actief campagne voeren om zich uit te spreken vóór CETA en zoals ik net al noemde denk ik dat de bulk van de Nederlanders de voordelen ook scherper ziet dan de tegenstanders. Wij zullen ze daar dan in ieder geval van proberen te overtuigen.

5. Slot

Ik sluit af. Ik hoop dat u vandaag veel opsteekt over de voordelen van het verdrag en wat het voor u kan betekenen.

In oktober ga ik trouwens op handelsmissie naar Canada. Mogelijk is dat ook voor u interessant? Aanmelden kan via RVO.nl.

Ik sluit graag af waarmee ik begon: “*Go West Young Man.*” “*EN woman*” voeg ik er dan gelijk aan toe want de uitspraak is wel aan een update toe sinds de 19^e eeuw 😊